

Mette Frederiksens nytårstale

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

1. januar 2023

Sted

Tv-transmission fra
Marienborg

Godaften.

Vi lever i en tid med store forandringer.

Knap havde vi lagt pandemien bag os. Før Putin sendte tropper ind i Ukraine. Der er igen krig i Europa.

Energikrise. Tårnhøj inflation. Stigende renter.

Og mange har det svært.

Vi går ind i et år med økonomisk usikkerhed. Og desværre også – med risiko for, at arbejdsløsheden stiger.

Når de skyer, der trækker ind, er mørkere, end vi kunne ønske os. Så skal vi stå sammen. Finde mod og håb i fællesskab.

* * *

Danskerne – du, I – har sammensat et Folketing, hvor vi må samarbejde bredt. Det er godt for Danmark.

Vi har dannet en ny regering hen over midten. Det vil I se i vores politiske løsninger.

Vi balancerer.

Og vi vil gøre vores bedste for at skabe et stærkere, grønnere og mere trygt Danmark.

Efter de mange ugers regeringsforhandlinger tog jeg en pause. Til refleksion og for at synge julen ind.

Den fjerde søndag i advent. I Vor Frelzers Kirke i København sang vi ”Dejlig er jorden”. Min yndlings-julesalme.

Det var en kold dag. Vi skutede os på træbænkene i det smukke, gamle kirkerum. Men vi fik luft på stemmerne og varme i hjerterne, og ordene stod så klart:

”Fred over jorden!

Menneske, fryd dig,

os er en evig frelser fød!”

Ingemanns budskab om fred har sjældent været mere påtrængende. Ikke langt herfra kæmper ukrainerne nu på 11. måned for at forsvare deres land. Mod et Rusland, hvis grusomhed vi har svært ved at forstå.

Familier i en iskold vinter uden varme, uden strøm, uden rent drikkevand. Læger, som opererer sårede i lyset fra en mobiltelefon.

Det er ubærligt.

Men også et folk, hvis mod og vilje har overrasket alle.

Og et Europa, et Vesten, hvis sammenhold – også med andre gode allierede – kom bag på Putin.

Der er lys i mørket.

Danmark fortsætter vores vedholdende og loyale opbakning til Ukraine.

Samtidig må vi forberede os på, at vi også herhjemme står over for skærpede trusler.

I Europa har vi en tendens til at forestille os, at resten af verden tænker og gør

som os.

Vi troede i mange år, at samhandel og vækst nærmest per automatik ville føre til fredelig sameksistens.

Vi nedrustede, da andre oprustede.

Og vi har på en række områder gjort os selv for afhængige af andre.

Nu ser vi, at vi var for naive.

At vi står på tærsklen til en ny tid. Som bliver svær.

Det var en stolt stund for Danmark, da vi sidste år meldte os helhjertet ind i det europæiske samarbejde om forsvar og sikkerhed.

Europa skal stå stærkere selv. Og Danmark skal bidrage mere til NATO.

Vi skal fremrykke investeringerne i vores forsvar og sikkerhed. Så vi i 2030 når op på de 2 procent, der er brug for, og som vi har lovet vores allierede.

Det vil kræve noget af os alle sammen.

Derfor har regeringen foreslået, at vi afskaffer en helligdag.

Jeg fornemmer, at forslaget ikke har opbakning hos alle.

Men hånden på hjertet. Vi kan ikke overkomme både krig i Europa, klimakrisen og udfordringerne herhjemme, hvis ikke vi – hver og én – er klar til at yde mere.

Vi kan kun udvikle vores samfund. Hvis vi tør forandre.

* * *

Den søndag, hvor jeg var til koncert i Vor Frelzers Kirke, var det Anne Linnet, der sang for. Og selv om det var advent, blev der også plads til ”Barndommens gade.”

Jeg tror, de fleste af jer kender den. Sangen, der sætter toner til Tove Ditlevsens digt om sociale problemer i det Danmark, der var engang.

”Jeg gav dig de vagtsomme øjne,

På dem skal du kendes igen,

møder du en med det samme blik,

skal du vide, han er din ven.”

Jeg har set de øjne. Den vagtsomhed.

Hvis man er født på samfundets skyggeside, kan det være svært at have tillid til andre mennesker.

Sådan skal det ikke være.

I Danmark skal det være omvendt. Når livet kokser og er tungt. Så skal du ikke være på vagt. Men vide, at andre vil bære byrden sammen med dig.

Noget af det, jeg er mest stolt af i den nye regering, er vores ambitioner om en ny socialpolitik.

For de mest udstødte og udsatte mennesker skal *værdighed* nu være det vigtigste.

Det skal være slut med, at alvorligt – ja, endda dødeligt – syge borgere sendes i aktivering.

Og jeg vil hellere have, at de mest udsatte mennesker med stofmisbrug kan finde ro og omsorg i et fixerum, end at de skal sidde på gaden med os andre som tilskuere.

Værdighed og vilje til andre mennesker. Også selvom de drikker for meget, har begået noget kriminelt engang, ser skræmmende ud med deres tatoveringer og store hunde eller har svært ved at passe i en af samfundets kasser.

De vagtsomme øjne skal mødes af et samfund, der tror på hver eneste af os. Det er vores røde tråd i socialpolitikken.

* * *

Sammen kan vi mere, end vi selv tror.

For tre år siden aftalte et bredt flertal i Folketinget klimaloven. Med et mål om 70 procent reduktion af drivhusgasser i 2030.

I den nye regeringsperiode sætter vi ambitionerne endnu højere.

I 2045 skal Danmark være helt klimaneutralt. Og tænk engang! I 2050 skal vi ligefrem optage mere CO₂, end vi udleder.

Grøn omstilling handler ikke kun om at sætte mål. Men om at *komme* i mål. Og samtidig skabe nye grønne arbejdspladser.

Vi skal have en CO₂-afgift i landbruget. Og en ny naturlov, så vores børnebørn også kan høre lærkens sang og se sommerfuglen flakse over engen.

Hvis vi har en ambition om at gå forrest i kampen mod klimakrisen. Og det har vi.

Når vi oven i det skal investere mere i forsvar og sikkerhed, i vores tryghed. Og det er bydende nødvendigt.

Og når vi skal have råd til at udvikle velfærden. Og det skal vi.

Ja, så er der brug for, at endnu flere arbejder og bidrager.

Der er brug for reformer.

Særligt i måden, vi har indrettet vores velfærd.

Jeg tror grundlæggende på, at børn, lærere, forældre og en god skoleleder er de bedste til at skabe deres egen skole.

Ligesom varme og omsorg i ældreplejen er langt vigtigere end mange tusinde siders lovgivning og dokumentation.

Derfor skal vi møde medarbejdere i velfærden med tillid frem for kontrol.

I de kommende år bliver vi flere ældre og flere børn. Lykkeligvis.

Men andelen af os, der går på arbejde og tjener penge, vil falde.

Det vil lægge pres på velfærden.

Engang var Danmark ikke et velfærdssamfund. Vi var et gammeldags og uretfærdigt samfund, hvor almissen og barmhjertigheden var smulerne fra de riges bord.

Det lavede generationerne før os om. På en meget klar præmis.

At være en del af det danske velfærdssamfund handler ikke først og fremmest om, hvad vi hver især kan få ud af det. Men om, hvad vi hver især kan bidrage med.

I perioder hjælper du mig. Andre gange støtter jeg dig.

Alle kan ikke det samme. Men alle skal gøre det, de kan.

Vi har brug for hinanden.

* * *

Næsten 45.000 unge er lige nu hverken i gang med en uddannelse eller et arbejde. Ikke noget at stå op til om morgenen.

Vi kender dem godt. Pigen med den hårde opvækst. Drengen med det sårbare sind.

Flere af jer har problemer. Også i den tunge ende. Andre er måske blot i tvivl om voksenlivet. Men I er en mangfoldighed af dejlige unge mennesker.

Det er et svigt, når det aktive samfundsliv ikke har en plads til os allesammen.

Hvis nogle af jer unge ser med i aften: Vi har brug for jer!

I den nye regering har vi valgt at lade jer, der har det sværest, være vores vigtigste opgave.

Vores unge har brug for stærkere fællesskaber. Alle har brug for at gøre sig umage. Være til gavn. Mærke, at andre mangler os, hvis ikke vi møder op.

Det starter i skolen.

Første skoledag. Den nye taske på ryggen. Smil på læben. Gåpåmod i hjertet.

Men for nogle børn – måske især nogle drenge – bliver skolen et nederlag. Timerne i klasseværelset er lange. Bøgerne tykke. Og det er svært at sidde stille.

Er sandheden den, at selvom vi på mange måder har en god skole. Så passer den ikke lige godt til alle?

En elev er skrap til ord og tal. En anden er dygtig med sine hænder. Bygge. Forme. Være kreativ.

Det første er ikke finere end det andet. Det er heller ikke vigtigere for samfundet.

Alligevel har vi politisk skabt en folkeskole, der lægger stor vægt på det boglige.

Måske derfor vælger langt de fleste unge gymnasiet til. Og erhvervsuddannelserne fra.

Også ham eller hende, der kunne have glæde af at gå en anden vej – blive en

fremragende mekaniker, smed eller sosu-medarbejder.

Danmark har brug for akademikere. Derfor vil regeringen reformere universitetsuddannelserne. Mere fokus på indhold – frem for længde.

Men det er lige så oplagt, at vi har brug for dygtige faglærte.

Vi skal huske, hvad uddannelse handler om. At løfte mennesker til viden, frihed og muligheder.

Det skal være slut med at tabe så mange børn og unge på gulvet.

Lige nu er der en kultur i uddannelserne – ja, i hele samfundet – som begrænser.

Det er, som om vi har glemt værdien af godt håndværk.

Vi skal have en skole, hvor der er plads til både det praktiske og det boglige.

Erhvervsuddannelserne skal være førstevalget for mange flere.

Jer, der er lidt oppe i årene, kan huske mesterlæren. En faglært uddannelse uden en masse bøger, men til gengæld sidemandsoplæring. Mindre teori. Mere praksis. Det vil vi gerne give de unge meget bedre mulighed for.

Vi skal vise vores børn og unge, at vi tror på dem. At vi vil dem. At vi behøver dem.

Vigtigere opgave får vi voksne aldrig.

* * *

Vi står over for store beslutninger og svære kompromiser.

Vi er et lille land. Men det skal ikke forhindre os i at tænke stort.

Ude i verden vil vi løfte vores ansvar for fred, sikkerhed og en grøn fremtid.

Herhjemme vil vi skabe en velfærd med mere omsorg og værdighed.

Uddannelser, som giver frihed og muligheder. Til alle børn og unge.

Lad os møde modgang med fremsyn. Alvor med håb.

Og huske i vores hjerter, også i en usikker tid – *især* i en usikker tid – at dejlig er jorden.

Rigtig godt nytår!

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale, Socialdemokratiet, Udvalgte nytårstaler fra statsministre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-nytaarstale-2023>